

Ministerie van Financiën
T.a.v. de heer Ir. J.R.V.A. Dijsselbloem
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Datum	Onderwerp	Referentie	Bijlage(n)	Doorkiesnummer
1 mei 2017	Reactie op consultatie Besluit aanwijzing organisaties van openbaar belang	VS/KV	-	T 020-3010342

Geachte heer Dijsselbloem,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van het door u voorgestelde besluit dat voorziet in de aanwijzing van netbeheerders, woningcorporaties (toegelaten instellingen), drie instellingen voor het wetenschapsbeleid (KNAW, NWO en de Koninklijke Bibliotheek) en grote pensioenfondsen als organisaties van openbaar belang (oob's) als bedoeld in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta). De Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) maakt daarom graag gebruik van de mogelijkheid om op de consultatie van uw voorstel te reageren.

Toepassing Europese verordening

Volgens de nota van toelichting bij het voorgestelde besluit schuilt de meerwaarde van de oob-status in de aanvullende wettelijke waarborgen die gelden voor de kwaliteit van de "reguliere" wettelijke controle. Deze aanvullende waarborgen zijn deels opgenomen in de Wta en vloeien voor het overige rechtstreeks voort uit EU Verordening 537/2014. De NBA heeft er al eerder op gewezen dat niet alle instellingen die in het voorliggende besluit worden aangewezen als oob onder de reikwijdte van de betreffende verordening vallen. De NBA heeft echter begrepen dat het voornemen bestaat om deze lacune te repareren door toevoeging van een lid aan artikel 2 van de Wta in de eerstvolgende Wijzigingswet financiële markten. Het lijkt ons van belang dat de betreffende lacune is gerepareerd op het moment dat het voorliggende besluit in werking treedt.

Kantoorroulatie

De datum van inwerkingtreding van het voorliggende besluit is 1 januari 2018. Voor de roulatieplicht voor accountantsorganisaties wordt in het bijzonder verwezen naar een brief van de Europese Commissie waarin deze heeft toegelicht dat de roulatietermijn aanvangt op het moment dat een instelling oob wordt. Als wij het goed begrijpen betekent dit dat de bij het voorliggende besluit aangewezen instellingen niet eerder dan 2028 van accountantsorganisatie hoeven te wisselen. Graag zien wij dit verduidelijkt in het definitieve besluit. Wij voorzien namelijk de nodige uitvoeringsproblemen als alle instellingen die op 1 januari 2018 worden aangewezen als oob per direct van accountantsorganisatie zouden moeten wisselen als zij de wettelijke controle gedurende de voorafgaande tien aaneengesloten boekjaren door dezelfde accountantsorganisatie hebben laten verrichten. Dit zou betekenen dat een groot aantal instellingen nog in de loop van 2017 het hiervoor noodzakelijke offerteproces moet opstarten en moet hebben uitgevoerd.

Partnerroulatie

Op grond van artikel 24 van de Wta mag een accountantsorganisatie geen wettelijke controle doen uitvoeren bij een oob door een externe accountant die verantwoordelijk is geweest voor de gedurende de voorafgaande vijf aaneengesloten boekjaren bij die oob uitgevoerde wettelijke controles. Uit het voorliggende besluit volgt dat het oude recht van toepassing blijft op de wettelijke controles die zijn gestart voor 1 januari 2018. Hieruit leiden wij af dat de externe accountant die verantwoordelijk is voor de wettelijke controle van 2017 deze nog mag afronden in 2018, ook als de betreffende accountant op 1 januari 2018 gedurende de voorgaande vijf aaneengesloten boekjaren verantwoordelijk is geweest voor de wettelijke controle. Mocht dit op grond van het voorliggende besluit niet zijn toegestaan, dan pleiten wij voor een passende overgangsregeling.

Afkoelingsperiode

Op grond van artikel 23 van de Wta mag een accountantsorganisatie geen wettelijke controle verrichten bij een oob, indien zij met betrekking tot die organisatie a) op enig tijdstip gedurende de daaraan voorafgaande twee jaar de financiële verantwoording waarop de wettelijke controle betrekking heeft, heeft samengesteld of b) gedurende de periode waarop de financiële verantwoording betrekking heeft of ten tijde van het verrichten van de wettelijke controle een aanmerkelijk deel van de financiële administratie heeft verzorgd of ingericht, onderscheidenlijk verzorgt of inricht. Daarnaast is op grond van verordening (EU) 537/2014 een afkoelingsperiode van toepassing op de in artikel 5 lid 1 onderdeel b van de verordening bedoelde niet-controlediensten. Wij pleiten ervoor om de termijn voor de afkoelingsperiode gelijk aan de roulatietermijn voor accountantsorganisaties op 1 januari 2018 te laten aanvangen (zie hiervoor onder 'Kantoorroulatie'). Graag zien wij een verduidelijking in het definitieve besluit.

Controlediensten en andere werkzaamheden

Op grond van artikel 24b van de Wta mag een accountantsorganisatie die een wettelijke controle verricht bij een oob naast controlediensten geen andere werkzaamheden voor die organisatie verrichten. Bij de introductie van de strikte scheiding van controle en advies bij oob's in de Wet op het accountantsberoep werd bepaald dat tot twee jaar na inwerkingtreding van deze wet betreffende bepaling niet van toepassing was op werkzaamheden waarvoor de opdracht was verstrekt voorafgaand aan de inwerkingtreding. Voor het ordentelijk kunnen afronden van lopende opdrachten lijkt het ons van belang om een dergelijke overgangsperiode ook te laten gelden voor andere werkzaamheden waarvoor in ieder geval op het moment van publicatie van voorliggend besluit de opdracht al was verstrekt. In lijn met het in het voorliggende besluit bepaalde overgangsrecht pleiten wij er voor om in ieder geval de niet-controlediensten die zien op de verantwoordingsperiode eindigend per 31 december 2017 nog te mogen afronden na 1 januari 2018. Hierbij denken wij aan het verzorgen van de belastingaangifte over het jaar 2017. Graag zien wij een verduidelijking in het definitieve besluit.

Onafhankelijkheid auditcommissie

Op grond van het voorgestelde artikel 1b, lid 1, van het Bta kan een auditcommissie van een pensioenfonds dat wordt aangewezen als oob worden samengesteld uit leden van het bestuur die belast zijn met het uitvoerend bestuur. Dit in afwijking van artikel 2, eerste lid, van het Besluit instelling auditcommissie. Naar onze mening wordt de reden voor deze afwijking in de voorliggende nota van toelichting onvoldoende toegelicht. Wij pleiten ervoor om op alle oob's dezelfde algemeen geaccepteerde beginselen van *good governance* van toepassing te laten zijn. Hierbij wijzen wij op Richtlijn 2006/43/EG waarin expliciet is bepaald dat de auditcommissie van een oob is samengesteld uit niet bij het dagelijks bestuur betrokken leden en dat de meerderheid van de leden van de auditcommissie onafhankelijk moet zijn van de gecontroleerde entiteit.

Grens voor woningcorporaties

Op grond van het voorliggende besluit worden alleen die woningcorporaties als oob aangemerkt, die beschikken over meer dan 1.500 verhuureenheden. Deze grens wijkt af van de in het Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015 opgenomen grens van 2.500 verhuureenheden in verband met de verplichte instelling van een onafhankelijke controlfunctie bij woningcorporaties. Het hanteren van dezelfde drempel voor toepassing van het oob-regime en voor de instelling van een onafhankelijke controlfunctie heeft met het oog op de consistentie van wetgeving wat ons betreft de voorkeur. Hierbij

merken wij op dat in het voorliggende besluit bij pensioenfondsen ter invulling van het criterium "groot" ook wordt aangesloten bij de bestaande grens voor grote fondsen zoals vastgelegd in het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. In artikel 35a, lid 5, onderdeel b van het Besluit uitvoering Pensioenwet wordt voor de definitie van groot fonds overigens uitgegaan van het begrip 'beheerd vermogen'. Het lijkt beter om hier het begrip 'balanstotaal' te hanteren, omdat daarmee beter wordt aangesloten bij de gebruikte begrippen in Titel 9 BW2.

Aangewezen instellingen

In de nota van toelichting van het voorgestelde besluit wordt onder de effecten voor het bedrijfsleven genoemd dat in totaal 15 grote pensioenfondsen, 260 toegelaten instellingen (woningcorporaties) met meer dan 1500 verhuureenheden, drie instellingen voor het wetenschapsbeleid en acht netbeheerders worden aangemerkt als oob. De drie instellingen voor het wetenschapsbeleid worden in de inleidende paragraaf met naam genoemd. Met het oog op de rechtszekerheid is het zowel voor accountantsorganisaties als voor betrokken instellingen behulpzaam om ook een volledig overzicht te hebben van de namen van de bedoelde 260 woningcorporaties, 15 grote pensioenfondsen en 8 netbeheerders. Onze vraag is of een dergelijke lijst met namen van overheidswege kan worden verstrekt.

Tot slot

Naar het zich laat aanzien zal op grond van het voorliggende besluit een groot aantal instellingen in korte tijd moeten voldoen aan extra eisen zoals het instellen van een auditcommissie. Uit de door u in de nota van toelichting genoemde effecten voor het bedrijfsleven volgt al dat hiermee een aanzienlijk beslag wordt gelegd op de capaciteit van betreffende instellingen. In aanvulling hierop willen wij benadrukken dat een onafhankelijke en kwalitatief goede accountantscontrole met zich meebrengt dat ook van controlecliënten een kwaliteitsslag wordt verlangd wanneer zij risicobeheersing en controlesystemen of andere interne zaken nog niet op orde hebben. Accountantsorganisaties nemen dit aspect mede in overweging bij het inschrijven op nieuwe controleopdrachten en dit kan ook extra kosten van de controle in de hand werken. Naar onze mening moet ook hiermee rekening worden gehouden bij het vaststellen van het voorliggende besluit.

Met vriendelijke groet,
namens het Bestuur NBA

Pieter J.A.M. Jongstra RA
Voorzitter